

JavaScript Objekti

JavaScript Objekti

- U Objektno Orijentisanom Programiranju (OOP), objektima su predstavljeni pojave i entiteti iz sistema koji programiramo
- Objekti se defnišu kao promenljive (**var**), ali za razliku od promenljivih, objekti sadrže druge promenljive i funkcije
- Promenljive sadržane u objektu se nazivaju **atributi** objekta
- Funkcije sadržane u objektu se nazivaju **metode** objekta

JavaScript Objekti

Pretpostavimo da na sajtu želimo da imamo prezentaciju hotela. O hotelu želimo da prikazemo sledeće informacije:

- Naziv hotela
- Adresu
- Broj soba
- Broj rezervisanih soba
- Da li hotel ima teretanu

JavaScript Objekti

- JavaScript objekat koji bi predstavljao spomenuti hotel:

```
var hotel = {  
  naziv: "Hotel Park",  
  adresa: "Novosadskog sajma 35",  
  brojSoba: 140,  
  rezervisano: 57,  
  teretana: true  
};
```

JavaScript Objekti

- Evidenciju o broju slobodnih soba mogli bi da vodimo u novom atributu. Međutim, pošto broj slobodnih soba zavisi od kapaciteta hotela i broja rezervisanih soba, napravićemo novu metodu unutar objekta koja će sama da računa broj slobodnih soba.

JavaScript Objekti

```
var hotel = {  
  naziv: "Hotel Park",  
  adresa: "Novosadskog sajma 35",  
  brojSoba: 140,  
  rezervisano: 57,  
  teretana: true  
  brojSlobodnihSoba: function() {  
    return this.brojSoba - this.rezervisano;  
  }  
};
```

. Operator (member operator)

- Koristi se za pristup atributima i metodama objekta

```
var imeHotela = hotel.naziv;
```

```
var slobodnoSloba = hotel.brojSlobodnihSoba();
```

- Vrednost atributa se može menjati

```
hotel.teretana = false;
```

- Unutar objekta, za pristup atributima i metodama tog objekta umesto imena objekta koristi se ključna reč **this**.

Zadatak

- U objektu **hotel** kreirati metodu za rezervaciju sobe. Ova metoda uvećava broj rezervisanih soba hotela za jedan

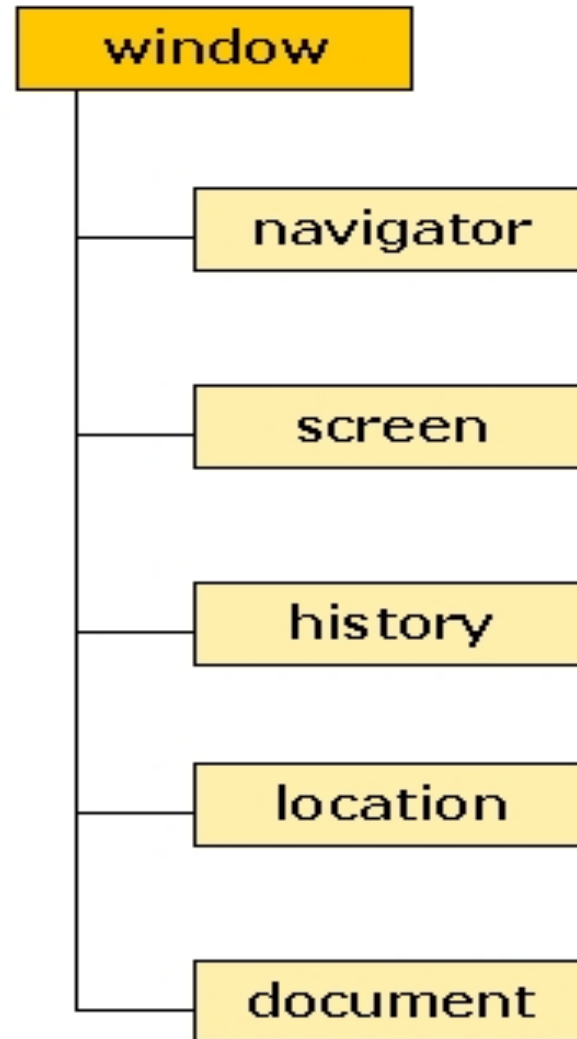
Nizovi objekata

- Za čuvanje više objekata istog tipa najlakše je koristiti nizove
- Objekti u nizu nemaju ime
- Pristup se vrši preko indeksa
- PRIMER: 5. objekti_hoteli

Ugrađeni Objekti

- Web browseri sadrže skup ugrađenih objekata koji omogućavaju pristup samom browser-u ili strukturi HTML stranice iz JavaScript programa.
- Ovi objekti su dostupni pod standardnim imenima i možemo ih podeliti u 3 grupe:
 - **Browser Object Model:** Sadrži objekte koji predstavljaju prozor interner browsera (odnosno trenutno aktivan tab),
 - **Document Object Model:** Sadrži objekte koji predstavljaju trenutno prikazan HTML document
 - **Globalni JavaScript objekti:** Proširuju JavaScript jezik dodatnim funkcijama

Browser Object Model

Browser Object Model

- **window** - korenski element, predstavlja trenutno aktivan prozor ili tab web browsera. Svim ostalim objektima se pristupa preko ovog objekta.
- **navigator** - predstavlja sam web browser
- **screen** - predstavlja ekran uređaja na kojem se stranica prikazuje
- **location** - URL trenutne stranice
- **document** - predstavlja trenutno učitano HTML stranicu. Ovaj objekat je korenski element Document Object Model
- **console** - developer konzola browsera

window OBJEKAT – korisni atributi

- **innerWidth** , **innerHeight** - Visina i širina prozora (samo dela sa HTML stranicom).
- **pageXOffset** , **pageYOffset** - Koliko piksela je dokument skrolovan horizontalno i vertikalno.
- **screenX** , **screenY** - Pozicija browser prozora na ekranu (u odnosu na gornji levi ugao ekrana).

window Objekat – korisne metode

- **window.alert(poruka)** - Prikazuje pop-up dijalog sa prosleđenom porukom i dugmetom za potvrdu.
- **window.confirm(poruka)** - Prikazuje pop-up dijalog sa prosleđenom porukom i OK i Cancel dugmićima.
- **window.open(url)** - Otvara novi prozor (tab) sa prosleđenom adresom. Mora biti dozvoljeno od strane browser-a.
- **window.print()** - Pokreće komandu za štampanje trenutne stranice.

window Objekat - Napomena

- **window**, kao korenski objekat JavaScript objektno modela, ne mora se navoditi. Sve navedene metode i atributi će raditi i bez **window** prefiksa.

```
window.alert(„Hello world!“) ;
```

```
//Isto kao i
```

```
alert(„Hello world!“) ;
```

Primer: 6. window

console Objekat

- Služi za programski pristup developer konzoli.
- Omogućava ispis više tipova poruka u konzoli.
- Korisno za brzo debugovanje, jer konzolni ispisi ne blokiraju
- Izvršavanje JavaScript koda (za razliku od alert prozora).

Location Objekat – korisne metode

- **location.reload()** - Ponovo učitava trenutnu stranicu (refresh).
- **location.assert(url)** - Učitava novi URL i ažurira postojeću istoriju.
- **location.replace(url)** - Učitava novi URL sa novom istorijom.

history Objekat – korisne metode

- **history.back()** - Učitava prethodnu stranicu iz liste
- **history.forward()** - Učitava sledeću stranicu iz liste
- **history.go(index)** - Učitava URL na zadanom indeksu u listi.
- PRIMER: 7. ostali_objekti

Document Object Model

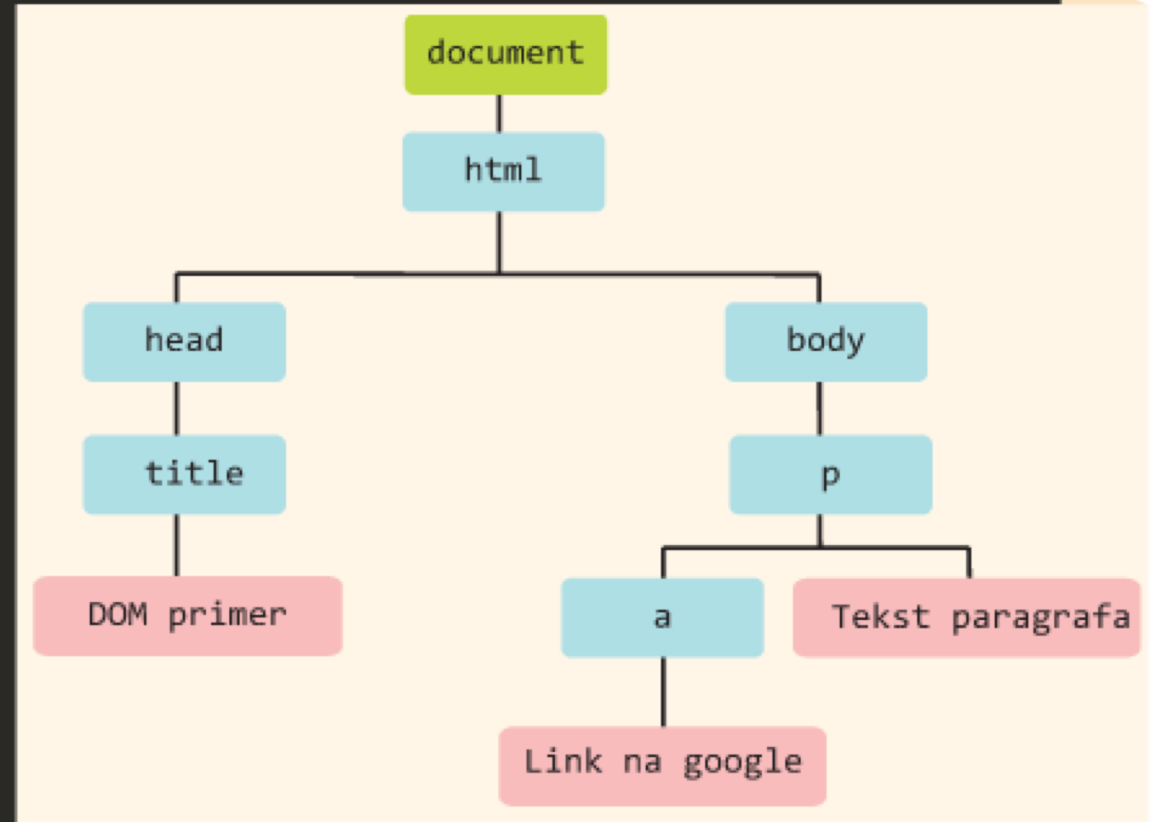
- Objektna reprezentacija HTML stranice.
- Kada se stranica učitava, browser kreira **document** objekat, kao i objekte za svaki element na stranici.
- Dom manipulacije predstavljaju osnovu kreiranja dinamičkih HTML stranica

Document Object Model

- Jedini standardni objekat je document
- Svi ostali objekti zavise od strukture same HTML stranice.
- DOM predstavlja strukturu tipa stabla, sa document elementom u korenu.
- Svi elementi DOM stabla se sastoje od atributa i tekstualnog (HTML) sadržaja

Document Object Model

```
1 <html>
2 <head>
3   <title>DOM primer</title>
4 </head>
5 <body>
6   <p>
7     Tekst paragrafa
8     <a href="http://google.com">
9       Link na google
10    </a>
11  </p>
12 </body>
13 </html>
```


Document Object Model

- Svaki HTML dokument se posmatra kao DOM stablo
- Čvor na vrhu se zove korenski čvor
- Svaki čvor osim korenskog ima jednog roditelja (čvor iznad)
- Svaki čvor može da ima potomke (decu – čvorovi ispod)
- List je čvor bez dece
- Čvorovi istog nivoa (sibling) su čvorovi sa istim roditeljem.

Navigacija Kroz DOM Stablo

- **document** objekat sadrži metode i attribute za manipulaciju DOM stablom. jQuery u velikoj meri olakšava pisanje ovih naredbi.
- PRIMER: 8. dom_hoteli

Globalni JavaScript Objekti

- Omogućavaju naprednije rukovanje numeričkim i tekstualnim tipovima podataka i proširuju JavaScript jezik dodatnim funkcijama
- Dostupni objekti:
 - String
 - Number
 - Date
 - Math

String Objekti

- Sve tekstualne vrednosti u JavaScriptu su u stvari objekti tipa String
- Ovo znači da su im dostupne sve metode i atributi definisani u String objektu
- U programskim jezicima tekst je predstavljen nizom karaktera.

String Objekti

- **length** - atribut koji predstavlja dužinu stringa
- **toUpperCase()** - pretvara sva slova u tekstu u velika (za mala: **toLowerCase()**)
- **charAt(pos)** - Vraća slovo na zadatoj poziciji
- **indexOf(str)** - Vraća prvi indeks na kojem je zadani string pronađen
- **substring(start, end)** - Vraća sve karaktere koji se nalaze između zadanih indeksa

String Objekti

- **split(char)** - Vrši "isecanje" teksta po zadanom karakteru, smešta rezultat u niz
- **trim()** - Uklanja razmake sa početka i kraja teksta
- **replace(stari, novi)** - Menja prosleđeni stari tekst sa novim.

Number Objekti

- **isNaN(val)** - Proverava da li prosleđena vrednost nije broj.
- **toFixed(places)** - Zaokružuje decimalni broj na prosleđeni broj decimala (vraća string)
- **toPrecision(precision)** - Zaokružuje broj na prosleđeni broj cifara
- PRIMER: 9. numbers

Date Objekti

- Služe za rukovanje tipovima podataka koji čuvaju vreme i datume.
- Rukovanje slično kao u Java programskom jeziku.
- Kreiraju se pomoću konstruktora:

Date

```
// Bez parametara - trenutni datum i vreme  
var now = new Date();
```

```
// Sa parametrima možemo kreirati objekti sa  
zadanim vremenom i datumom
```

```
var date1 = new Date(1996, 11, 26, 15, 45, 55);  
var date2 = new Date(1996, 11, 26);  
var date3 = new Date(„Dec 26, 1996 15:45:55“);
```

Date – korisne metode

- Na raspolaganju su nam metode za rukovanje pojedinačnim elementima datuma i vremena:
- getDate() - vraća dan u mesecu (1-31)
- getDay() - vraća dan u nedelji (0-6, počinje sa nedeljom)
- getFullYear() - godina kao četverocifreni broj
- getMonth() - broj meseca u godini (0-11)
- getMinutes() - minute (00-59)
- getHours() - sati (0-23)
- PRIMER: 10. date

Date – korisne metode

- `getTime()` funkcija
- Vraća broj milisekundi koji je protekao od 01.01.1970. Ako je datum za koji je poziva pre ovog datuma, taj broj je negativan. Ovo je interni format u kojem se čuvaju datumi u JavaScript programskom jeziku. Pogodan je za različite računske operacije nad datumom i vremenom
- PRIMER: 11. `date`

Math Objekat

- Predstavlja biblioteku matematičkih funkcija i konstanti za JavaScript
- **Math.round(broj)** - Zaokružuje prosleđeni broj na najbliži celi.
- **Math.ceil(broj)** - Zaokružuje prosleđeni broj na veći ceo broj.
- **Math.floor(broj)** - Zaokružuje prosleđeni broj na manji ceo broj.
- **Math.sqrt(broj)** - Računa kvadratni koren.
- **Math.random()** - Vraća slučajno generisan broj između 0 i 1.
- PRIMER: 12. math